

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

27. dubna 2017*

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 73/239/EHS — Směrnice 92/49/EHS — Zásada jediného povolení — Zásada dozoru domovského členského státu — Článek 40 odst. 6 — Pojem ‚nesrovnalosti‘ — Dobrá pověst akcionářů — Zákaz uložený pojišťovně usazené v jednom členském státě uzavírat nové smlouvy na území jiného členského státu“

Ve věci C-559/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie) ze dne 22. září 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 3. listopadu 2015, v řízení

Onix Asigurări SA

proti

Istituto per la Vigilanza Sulle Assicurazioni (IVASS),

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, M. Vilaras, J. Malenovský (zpravodaj), M. Safjan a D. Šváby, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: R. Schiano, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. září 2016,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Onix Asigurări SA G. Buscemim a G. Pellegrinem, avvocati,
- za Istituto per la Vigilanza Sulle Assicurazioni (IVASS) P. Rosatone a E. Galantim, avvocati,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Gentilim, avvocato dello Stato,
- za Evropskou komisi V. Di Buccim a K.-Ph. Wojcikem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 9. listopadu 2016,

vydává tento

* Jednací jazyk: italština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 40 odst. 6 směrnice Rady 92/49/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého pojištění jiného než životního a o změně směrnic 73/239/EHS a 88/357/EHS (třetí směrnice o neživotním pojištění) (Úř. věst. 1992, L 228, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 346).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Onix Asigurări SA (dále jen „Onix“), pojišťovnou založenou podle rumunského práva, a Istituto per la vigilanza sulle assicurazioni private e di interesse collettivo (ISVAP) (orgán dozoru v odvětví soukromého pojištění v kolektivním zájmu, Itálie), jenž se následně stal Istituto per la Vigilanza Sulle Assicurazioni (IVASS) (orgán dozoru v odvětví pojišťovnictví, Itálie), který je orgánem dozoru pro italské pojišťovnictví, ve věci rozhodnutí přijatého posledně uvedeným orgánem, kterým bylo společnosti Onix zakázáno uzavírat nové pojistné smlouvy na italském území.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Směrnice 92/49 byla zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (Úř. věst. 2009, L 335, s. 1). Body 1, 3, 5, 6 a 29 odůvodnění směrnice 92/49 zněly takto:

„(1) vzhledem k tomu, že je třeba dotvořit vnitřní trh přímého pojištění jiného než životního, a to jak z hlediska práva usazování, tak volného pohybu služeb, s cílem usnadnit pojišťovnám se sídlem ve Společenství krytí rizik nacházejících se ve Společenství;

[...]

(3) vzhledem k tomu, že [druhá směrnice Rady 88/357/EHS ze dne 22. června 1988 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého pojištění jiného než životního, kterou se stanoví opatření k usnadnění účinného výkonu volného pohybu služeb a kterou se mění směrnice 73/239/EHS (Úř. věst. 1988, L 172, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 198)] tedy představuje důležitou etapu v procesu sbližování národních trhů do jednoho integrovaného trhu, a tato etapa musí být doplněna jinými nástroji Společenství s cílem umožnit všem pojistníkům bez ohledu na jejich postavení, velikost nebo povahu rizik, která mají být pojištěna, obrátit se na kteréhokoli pojistitele se sídlem ve Společenství, který zde vykonává činnost na základě práva usazování nebo volného pohybu služeb, a zajistit jim přitom přiměřenou ochranu;

[...]

(5) vzhledem k tomu, že přijatý přístup spočívá v zajištění takové harmonizace, která je zásadní, nezbytná a dostatečná pro dosažení vzájemného uznávání povolení k činnosti a obezřetnostních kontrolních systémů, což umožní domovskému členskému státu vydávat jediné povolení platné pro celé Společenství a uplatňovat zásadu dozoru domovského členského státu;

(6)

vzhledem k tomu, že přístup k činnosti v pojišťovnictví a její výkon bude tudíž podléhat vydání jediného úředního povolení, jež vydají příslušné orgány členského státu, kde má pojišťovna sídlo, a že toto povolení umožní pojišťovně vykonávat svou činnost po celém Společenství v rámci práva usazování nebo volného pohybu služeb; že ten členský stát, ve kterém se nachází pobočka nebo kde se

poskytují služby, již nebude smět požadovat od pojišťoven, které zamýšlejí vykonávat pojišťovací činnost na jeho území a kterým již bylo vydáno povolení v jejich domovských členských státech, aby žádaly o nové povolení; že by tedy měly být v tomto smyslu pozměněny směrnice [Rady] 73/239/EHS [ze dne 24. července 1973 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti v přímém pojištění jiném než životním a jejího výkonu (Úř. věst. 1973, L 228, s. 3)] a 88/357/EHS;

[...]

(29) vzhledem k tomu, že je třeba stanovit systém sankcí ukládaných v případě, že v členském státě, ve kterém se nachází riziko, určitý pojišťovací podnik nedodržuje předpisy na ochranu obecného zájmu, které se na něj vztahují.“

4 Článek 4 směrnice 92/49 uváděl:

„Ve směrnici 73/239/EHS se článek 6 nahrazuje tímto:

„Článek 6

Přístup k přímé pojišťovací činnosti podléhá předchozímu úřednímu povolení.

O toto povolení musí žádat u příslušného orgánu domovského členského státu

- a) každá pojišťovna, která zřizuje své sídlo na území tohoto státu;
- b) každá pojišťovna, která poté, co jí je vydáno povolení uvedené v prvním pododstavci, rozšiřuje svou činnost na celé odvětví nebo jiná odvětví.“

5 Článek 5 směrnice 92/49 stanovil:

„Ve směrnici 73/239/EHS se článek 7 nahrazuje tímto:

„Článek 7

1. Povolení platí pro celé Společenství. Umožňuje dotyčné pojišťovně vykonávat činnost buď v rámci práva usazování, nebo volného pohybu služeb.

[...]“

6 Článek 6 směrnice 92/49 stanovil:

„Ve směrnici 73/239/EHS se článek 8 nahrazuje tímto:

„Článek 8

1. Domovský členský stát vyžaduje, aby každá pojišťovna, která žádá o povolení

[...]

- e) byla skutečně řízena bezúhonnými osobami s příslušnou odbornou kvalifikací nebo zkušenostmi.

[...]“

7 Článek 8 směrnice 92/49 zněl:

„Příslušné orgány domovského členského státu nesmějí pojišťovně vydat povolení k přístupu k činnosti v pojišťovnictví dříve, než jim je sdělena totožnost jeho [jejích] akcionářů nebo společníků, ať přímých nebo nepřímých, ať fyzických nebo právnických osob, které mají kvalifikovaný podíl v této pojišťovně, a o výši těchto podílů [a výše těchto podílů].

Tytéž orgány odmítnou vydat povolení, pokud by vzhledem k potřebě zajistit zdravé a obezřetné řízení pojišťovny nebyly spokojeny se způsobilostí akcionářů nebo společníků.“

8 Článek 14 této směrnice uváděl:

„Ve směrnici 73/239/EHS se článek 22 nahrazuje tímto:

„Článek 22

1. Povolení vydané pojišťovně příslušným orgánem jejího domovského členského státu může tento orgán odejmout, jestliže pojišťovna

- a) nezačne využívat tohoto povolení do 12 měsíců, výslovně se jej vzdá nebo přestane vykonávat činnost po více než šest měsíců, ledaže by příslušný členský stát stanovil, že povolení v takových případech pozbývá platnosti;
- b) již neplní podmínky pro vydání povolení;
- c) nebyla schopna v rámci povolené lhůty přijmout opatření obsažená v ozdravném plánu nebo plánu financování uvedených v článku 20;
- d) dopustí se závažného porušení povinností stanovených předpisy, kterými je povinna se řídit.

[...]“ “

9 Článek 40 odst. 3 až 7 směrnice 92/49 stanovil:

„3. Jestliže příslušné orgány některého členského státu zjistí, že pojišťovna, která vykonává svou činnost v rámci práva usazování nebo volného pohybu služeb na jeho území, nedodržuje právní předpisy, které se [na] ni v tomto státě vztahují, vyzvou ji, aby protiprávní stav ukončila.

4. Jestliže dotyčná pojišťovna neprovede nezbytná opatření, uvědomí o tom příslušné orgány dotyčného členského státu příslušné orgány domovského členského státu. Tyto orgány přijmou při nejbližší příležitosti patřičná opatření, aby zajistily, že dotyčná pojišťovna protiprávní stav ukončí. Povahu těchto opatření sdělí příslušným orgánům dotyčného členského státu.

5. Pokud přes opatření přijatá v domovském členském státě nebo proto, že se tato opatřen[í] ukáží nedostatečná nebo je tento stát nepřijme, pojišťovna nadále porušuje platné právní předpisy dotyčného členského státu, může tento členský stát poté, co uvědomí příslušné orgány domovského členského státu, přijmout vhodná opatření, aby zabránil dalšímu porušování nebo je potrestal, a pokud je to naprosto nezbytné, zabránit pojišťovně, aby na jeho území nadále uzavírala pojistné smlouvy. Členské státy zajistí, aby na jejich území bylo možno uskutečnit oznámení pojišťovnám nezbytná pro taková opatření.

6. Odstavci 3, 4 a 5 není dotčena pravomoc dotyčných členských států přijímat vhodná nouzová opatření, aby zabránily nesrovnalostem na svém území. To zahrnuje možnost zabránit pojišťovnám, aby na jejich území nadále uzavíraly pojistné smlouvy.

7. Odstavci 3, 4 a 5 není dotčena pravomoc členských států postihovat protiprávní jednání, ke kterým dojde na jejich území.“

Italské právo

- 10 Článek 14 odst. 1 písm. e) zákoníku soukromého pojištění, který byl přijat legislativním nařízením č. 209 ze dne 7. září 2005, ve znění platném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení (dále jen „CAP“), stanovil:

„[IVASS] vydá povolení, pokud [...]:

e) jsou [v případě] držitelů kvalifikovaných podílů [...] splněny podmínky pro vydání povolení podle článku 68.“

- 11 Článek 68 odst. 5 CAP zněl:

„[IVASS] vydá povolení, jsou-li splněny podmínky, jež mají zajistit zdravé a obezřetné řízení pojišťovny nebo zajišťovny, prostřednictvím posouzení vhodnosti potenciálního nabyvatele a finanční síly plánu nabytí, rovněž s přihlédnutím k případným dopadům dané operace na ochranu pojištěných dotyčné společnosti, na základě těchto kritérií: dobrá pověst potenciálního nabyvatele [...]"

- 12 Článek 76 CAP stanovil:

„1. Osoby vykonávající správní, řídicí nebo dozorčí funkce v pojišťovnách a zajišťovnách musí splňovat požadavky odbornosti, bezúhonnosti a nezávislosti stanovené nařízením č. 130, které přijal ministr pro výrobní činnosti po konzultaci [IVASS].

2. Počáteční či následné nedodržení podmínek má za následek zánik funkce. Správní rada, dozorčí rada nebo řídicí orgán vyhlásí zánik funkce do 30 dnů poté, co nedodržení podmínek vyjde najevo nebo se o něm dozví. V případě nečinnosti vyhlásí zánik funkce [IVASS].

3. Při nedodržení podmínek nezávislosti stanovených v občanském zákoníku nebo stanovách pojišťovny či zajišťovny se uplatní odstavec 2.

4. Nařízení uvedené v odstavci 1 vymezí důvody vedoucí k dočasnému přerušení výkonu funkcí a jeho délku trvání. Přerušení je vyhlášeno způsobem uvedeným v odstavci 2.“

- 13 Článek 193 CAP stanovil:

„1. Pojišťovny se sídlem v jiných členských státech podléhají obezřetnostnímu dozoru orgánu domovského členského státu, i pokud jde o činnost vykonávanou v rámci práva usazování nebo volného pohybu služeb na území republiky.

2. Aniž je dotčeno ustanovení odstavce 1, pokud [IVASS] zjistí, že pojišťovna nedodržuje platná ustanovení italského práva, oznámí jí toto porušování a nařídí jí, aby uvedla své jednání do souladu s platnými předpisy.

3. Pokud pojišťovna neuvede své jednání do souladu s platnými předpisy, [IVASS] o tom uvědomí orgán dozoru domovského členského státu a vyzve jej k přijetí nezbytných opatření k ukončení zjištěného protiprávního stavu.

4. Jestliže orgán domovského státu opatření nepřijme nebo se tato opatření ukáží nedostatečná, jestliže způsobené nesrovnalosti mohou poškodit obecný zájem nebo v naléhavých případech za účelem ochrany zájmů pojištěných a jiných oprávněných z pojistného plnění, může [IVASS] přijmout vůči pojišťovně poté, co o tom uvědomil orgán dozoru domovského členského státu, nezbytná opatření, včetně zákazu uzavírat nové pojistné smlouvy v rámci práva usazování nebo volného pohybu služeb s účinky podle článku 167.

5. Pokud pojišťovna, která se dopustila protiprávního jednání, vykonává svoji činnost prostřednictvím pobočky nebo na území republiky vlastní majetek, jsou vůči uvedené pobočce přijaty v souladu s ustanoveními italského práva příslušné správní sankce nebo může dojít k zabavení majetku, který se nachází na italském území.

6. Opatření, která ukládají sankce nebo omezení výkonu činnosti v rámci práva usazování nebo volného pohybu služeb, se oznamují dotčené pojišťovně. Pojišťovna ve své komunikaci s [IVASS] používá italštinu.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 14 Onix je pojišťovna se sídlem v Bukurešti (Rumunsko). Od 24. října 2012 vykonává pojišťovací činnost v Itálii v rámci volného pohybu služeb, zejména ve prospěch veřejných zadavatelů, a to tím způsobem, že ručí za soukromé podniky, jež byly vybrány na základě zadávacích řízení, s cílem zajistit jejich účast v zadávacích řízeních a na plnění veřejných zakázek.
- 15 Podle informací, které Autoritatea de Supraveghere Financiară (orgán finančního dozoru, Rumunsko, dále jen „ASF“) sdělil IVASS, během dvou měsíců, kdy společnost Onix vykonávala činnost v roce 2012, získala tato společnost na pojistném 795 363 eur, z čehož přibližně 75 % v Itálii a 25 % v Rumunsku.
- 16 ASF v návaznosti na žádost o informace předloženou IVASS, který sám předtím obdržel žádosti o informace ze strany veřejných orgánů, které byly příjemci pojistných záruk vydaných společností Onix, uvedl, že referenčním akcionářem společnosti Onix je nejmenovaný italský občan, který kontroluje jakožto akcionář – fyzická osoba 0,01 % kapitálu společnosti Onix a jakožto jediný akcionář společnosti Egady Company SRL založené podle rumunského práva zbylých 99,99 % kapitálu. ASF rovněž upřesnil, že tento občan je předsedou představenstva a generálním ředitelem společnosti Onix.
- 17 IVASS přitom konstatoval, že dobrá pověst dotyčného akcionáře byla narušena několika odsouzeními. Dotyčný byl nejprve dne 29. července 2013 odsouzen Tribunale di Marsala (soud v Marsale, Itálie) za trestný čin pokusu o podvod s přitěžujícími okolnostmi proti italskému státu. Dále byl uvedený akcionář jediným jednatelem společnosti G.C.C. Garanzie Crediti e Cauzioni spA, založené podle italského práva, která byla rozhodnutím Banca d'Italia (Italská národní banka) ze dne 28. srpna 2008 vyškrtuta ze seznamu finančních zprostředkovatelů z důvodu závažných nesrovnalostí v řízení a nedodržování minimálních požadavků v oblasti vlastních zdrojů. Z tohoto důvodu uložila Italská národní banka dotyčnému správní sankci ve výši 80 000 eur. Konečně finanční prostředky v držení Garanzie Crediti e Cauzioni Srl, společnosti založené podle italského práva vzniklé transformací společnosti G.C.C. Garanzie Crediti e Cauzioni spA, byly dvakrát po sobě obstaveny na základě rozhodnutí Agenzia delle Entrate (finanční úřad, Itálie) ze dnů 27. dubna a 28. května 2010, s cílem zajistit splnění nesplněných záručních závazků.
- 18 IVASS předal ASF dopisem ze dne 4. října 2013 informace a dokumenty, které měl k dispozici, a požádal jej, aby přijal veškerá vhodná opatření na ochranu pojištěných, a upozornil jej, že v případě, že nezasáhne, přijme veškerá užitečná a nezbytná opatření za účelem ochrany zájmů italských pojištěných sám.

- 19 ASF dopisem ze dne 8. listopadu 2013 nabídl spolupráci, když uvedl, že zřídil interní pracovní skupinu, která měla za úkol posoudit opatření, jež je třeba přijmout, a požádal IVASS o spolupráci.
- 20 IVASS dopisem ze dne 19. listopadu 2013 potvrdil, že je připraven spolupracovat, přičemž zdůraznil naléhavou povahu daného případu a oznámil, že pokud ASF neodejme ve lhůtě 30 dnů společnosti Onix povolení k výkonu činnosti, bude nucen zakázat této společnosti uzavírat v Itálii nové pojistné smlouvy.
- 21 Dne 9. prosince 2013 došlo k setkání obou orgánů dozoru, na kterém ASF uvedl, že povolení vydané společnosti Onix nemůže odejmout, zejména z toho důvodu, že kritéria stanovená v pokynech pro obezřetnostní posuzování nabytí a navýšení podílů ve finančních institucích vyžadované podle směrnice 2007/44/ES nebyla provedena do rumunského právního řádu.
- 22 IVASS rozhodnutím ze dne 20. prosince 2013 přijatým na základě čl. 40 odst. 6 směrnice 92/49 a čl. 193 odst. 4 CAP zakázal společnosti Onix uzavírat nové pojistné smlouvy na italském území.
- 23 V návaznosti na toto rozhodnutí podala společnost Onix dne 5. února 2014 stížnost k Evropskému orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecské penzijní pojištění (EIOPA).
- 24 Rozhodnutím ze dne 2. června 2014 předseda (EIOPA) stížnost nejprve připustil, aby ji však následně rozhodnutím ze dne 6. června 2014 zamítl s odůvodněním, že pravomoc příslušných orgánů členského státu, ve kterém jsou poskytovány služby, k přijetí vhodných nouzových opatření podle čl. 40 odst. 6 směrnice 92/49 může být uplatněna, jestliže nelze rozptýlit obavy uvedených orgánů jiným způsobem, zejména prostřednictvím spolupráce mezi orgány dozoru. Tímto rozhodnutím ze dne 6. června 2014 předseda EIOPA rovněž shledal, že je na členském státu, aby vymezil dosah a meze této pravomoci, že dodržování vnitrostátních norem podléhá soudnímu přezkumu ze strany italských soudů a neexistuje žádný důvod uznat, že IVASS porušil uvedenou směrnici.
- 25 V odpověď na dopis společnosti Onix ze dne 8. října 2014 příslušné útvary EIOPA toto stanovisko potvrdily dopisem ze dne 24. listopadu 2014.
- 26 Společnost Onix podala proti tomuto dopisu odvolání k odvolacímu senátu. Rozhodnutím ze dne 3. srpna 2015 odvolací senát odvolání odmítl z důvodu jeho nepřipustnosti, neboť směřovalo proti aktu čistě potvrzujícímu dřívější akt, který nebyl včas napaden. Toto rozhodnutí bylo předmětem žaloby podané k Tribunálu Evropské unie (věc T-590/15).
- 27 Usnesením ze dne 24. června 2016 Tribunál tuto žalobu zčásti odmítl jako zjevně nepřipustnou a zčásti zamítl jako zjevně postrádající jakýkoli právní základ.
- 28 Společnost Onix podala mimoto žalobu proti rozhodnutí IVASS k Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionální správní soud pro Lazio, Itálie), který ji rozsudkem č. 478/2015 zamítl s odůvodněním, že zjištění, že referenční akcionář společnosti poskytující v rámci volného pohybu služby nesplňuje požadavky dobré pověsti k výkonu pojišťovací činnosti na italském území, představuje naléhavý důvod, který může ospravedlnit zásah ze strany IVASS, odchýlně od zásady dozoru domovského členského státu.
- 29 Společnost Onix podala proti tomuto rozsudku odvolání ke Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie), přičemž zejména tvrdila, že orgán dozoru členského státu, ve kterém jsou poskytovány služby, nemůže odchýlně od zásady dozoru domovského státu zakázat poskytovateli pojištění, kterému bylo v domovském členském státě vydáno povolení k činnosti, uzavírat nové smlouvy na svém území z toho důvodu, že není dodržena podmínka týkající se dobré pověsti.

- 30 Předkládající soud má v úmyslu odvolání zamítnout, neboť má za to, že čl. 40 odst. 6 směrnice 92/49 opravňuje orgány dozoru členského státu, ve kterém jsou poskytovány služby, aby za účelem ochrany zájmů pojištěných preventivně zakázaly pojišťovně, z důvodu potvrzených záznamů v trestním rejstříku referenčního akcionáře, aby na území tohoto státu nadále pokračovala ve své činnosti.
- 31 Consiglio di Stato (Státní rada) má však pochybnosti o slučitelnosti takového řešení s unijním právem, a zejména se zásadou jediného povolení a dozoru domovského členského státu nad dodržáním podmínky týkající se dobré pověsti, a proto se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání právo Společenství, a zejména čl. 40 odst. 6 směrnice 92/49, interpretační sdělení Komise 2000/C 43/03, [Volný pohyb služeb a obecný zájem v odvětví pojišťovnictví (Úř. věst. 2000, C 43, s. 5)], bod 5 a zásada Společenství dozoru domovského státu takovému výkladu (jako je výklad čl. 193 odst. 4 [CAP], který předkládající soud sdílí), podle kterého orgán dozoru státu, který hostí pojistitele v rámci volného pohybu služeb, může v naléhavém případě a na ochranu zájmů pojištěných nebo osob oprávněných k přijetí pojistného plnění přijmout rozhodnutí o zákazu, především o zákazu uzavírat nové smlouvy na území hostitelského státu, založená na domnělém počátečním nebo následném nedodržení, které bylo diskrečně posouzeno, subjektivní podmínky stanovené pro účely vydání povolení k výkonu pojišťovnictví, konkrétně podmínky týkající se dobré pověsti?“

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

- 32 Dopisem došlým kanceláři Soudního dvora dne 1. prosince 2016 podala společnost Onix návrh na znovuotevření ústní části řízení. Dotyčná společnost v podstatě tvrdí, že některé argumenty, které byly předloženy jako zásadní v rámci tohoto řízení o předběžné otázce, nebyly mezi zúčastněnými projednány.
- 33 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v souladu s článkem 83 jednacího řádu Soudního dvora může Soudní dvůr kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.
- 34 V projednávaném případě má Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že má k dispozici všechny nezbytné poznatky k tomu, aby odpověděl na položenou otázku, a že tyto poznatky byly mezi účastníky původního řízení a zúčastněnými uvedenými ve výše zmíněném článku projednány.
- 35 Návrh společnosti Onix musí být tedy zamítnut.

K předběžné otázce

- 36 Podstatou otázky položené předkládajícím soudem je, zda musí být směrnice 92/49, konkrétně její čl. 40 odst. 6, vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby orgány dozoru členského státu přijímaly v naléhavém případě vůči poskytovateli přímého pojištění jiného než životního, který vykonává činnost na území tohoto členského státu v rámci volného pohybu služeb, a za účelem ochrany zájmů pojištěných nebo osob oprávněných k přijetí pojistného plnění taková opatření, jako je zákaz uzavírat nové smlouvy na tomto území, která by byla založena na počátečním nebo následném nedodržení, jež bylo diskrečně posouzeno, takové subjektivní podmínky stanovené pro účely vydání povolení k výkonu pojišťovnictví, jako je podmínka týkající se dobré pověsti.

- 37 Je třeba předeslat, že čl. 40 odst. 6 uvedené směrnice v zásadě stanoví, že vedle opatření, jež mohou být přijata na základě odstavců 3 až 5 tohoto článku, mohou členské státy přijímat vhodná nouzová opatření, aby zabránily nesrovnalostem na svém území, a zejména zabránily pojišťovnám, aby na jejich území nadále uzavíraly pojistné smlouvy.
- 38 K poslední zmíněnému aspektu je třeba podotknout, že některé jazykové verze tohoto ustanovení, zejména verze španělská a francouzská, odkazují na nesrovnalosti, „k nimž došlo“ na území dotyčného členského státu, což by případně mohlo naznačovat, že uvedené ustanovení se uplatní pouze v případě, že k uvedeným nesrovnalostem již došlo.
- 39 Je však třeba připomenout, že nutnost jednotného výkladu unijních nařízení vylučuje, aby v případě pochybností byl text ustanovení posuzován izolovaně, a naopak vyžaduje, aby byl vykládán a uplatňován ve světle svého znění v ostatních úředních jazycích (rozsudek ze dne 19. září 2013, Van Buggenhout a Van de Mierop, C-251/12, EU:C:2013:566, bod 27).
- 40 Na jedné straně jiné jazykové verze, jako např. verze německá a anglická, neobsahují žádný obdobný přívlastek. Na druhé straně všechny jazykové verze užívají k popisu předmětu opatření, jež mají být přijata, sloveso „zabránit“ nebo podobné slovo. Uvedené ustanovení musí tedy být vykládáno tak, že dovoluje přijetí opatření k zabránění tomu, aby v budoucnu nedošlo k nesrovnalostem.
- 41 Je však třeba podotknout, že znění čl. 40 odst. 6 směrnice 92/49 posuzováno izolovaně neumožňuje odpovědět na položenou otázku. Za těchto podmínek je třeba posoudit kontext, do kterého toto ustanovení zapadá, jakož i cíle sledované touto směrnicí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. června 2015, CO Sociedad de Gestión y Participación a další, C-18/14, EU:C:2015:419, bod 27).
- 42 V této souvislosti je zaprvé třeba uvést, že z bodů 1, 5 a 6 odůvodnění uvedené směrnice vyplývá, že se tato směrnice, jejímž cílem je dotvořit vnitřní trh přímého pojištění jiného než životního, zakládá na dvou zásadách. Tyto zásady spočívají jednak na vytvoření jediného povolení, které jakmile je uděleno, dovoluje pojišťovnám vykonávat činnost na celém území Unie, a jednak na zásadě dozoru nad pojišťovnami ze strany domovského členského státu.
- 43 V rámci naplňování tohoto cíle směrnice 92/49 především stanoví v článku 4, že o jediné povolení musí pojišťovny žádat pouze u příslušného orgánu domovského členského státu, s upřesněním, že článek 6 této směrnice stanovuje podmínky pro vydání tohoto povolení, které zahrnují i bezúhonnost vedoucích pracovníků daného podniku. Z článku 14 téže směrnice mimoto vyplývá, že domovský členský stát je též oprávněn povolení vydané pojišťovně odejmout, jestliže již neplní podmínky pro vydání povolení nebo se dopustí závažného porušení povinností stanovených předpisy, kterými je povinna se řídit.
- 44 Z toho vyplývá, že pouze příslušné orgány domovského členského státu, a nikoli orgány jiných členských států, mohou ověřit, zda daná pojišťovna splňuje podmínku týkající se bezúhonnosti jejích vedoucích pracovníků.
- 45 Zadruhé je třeba podotknout, že článek 40 směrnice 92/49 zavádí dva odlišné postupy, kterými příslušné orgány členských států, ve kterých jsou poskytovány služby, mohou v případě nesrovnalostí nebo rizika nesrovnalostí přijmout vůči danému podniku opatření.
- 46 V tomto ohledu čl. 40 odst. 4 a 5 směrnice 92/49 upřesňuje podmínky, jež musí příslušné orgány členských států, ve kterých jsou poskytovány služby, dodržovat, pokud mají v úmyslu takováto opatření přijmout, a sice musí předem uvědomit příslušné orgány domovského členského státu o nedodržení určitých právních norem ze strany podniku, kterému poslední zmíněné orgány vydaly jediné povolení, a ponechat jim možnost, aby při nejbližší příležitosti přijaly patřičná opatření k nápravě tohoto stavu.

- 47 Článek 40 odst. 6 uvedené směrnice, jehož použití se omezuje na nouzové případy a současně je podmíněno existencí rizika nesrovnalostí, neukládá odchýlně od řádného postupu podle čl. 40 odst. 4 a 5 povinnost, aby dotýčný členský stát, ve kterém jsou poskytovány služby, uvědomil o těchto nesrovnalostech příslušné orgány domovského členského státu, ani aby těmto orgánům sdělil svůj úmysl přijmout patřičná opatření.
- 48 Bezprostředně hrozící nesrovnalost totiž může činit okamžité přijetí opatření nezbytným. Nelze proto od členského státu, ve kterém jsou poskytovány služby, vyžadovat, aby v nouzovém případě zahájil proces spočívající v informování domovského členského státu, který by na úkor zájmů pojištěných a osob oprávněných k přijetí pojistného plnění pozdržel přijetí takovýchto opatření.
- 49 Vzhledem k tomu, že nic nenasvědčuje opaku, nelze naproti tomu čl. 40 odst. 6 směrnice 92/49 vykládat tak, že členskému státu, ve kterém jsou poskytovány služby, umožňuje odchýlit se od výlučné pravomoci domovského členského státu, jak je popsána v článku 44 tohoto rozsudku, aby rozhodl o tom, zda daná pojišťovna dodržela podmínky pro povolení, zejména podmínku týkající se bezúhonnosti jejích vedoucích pracovníků, jejíž přezkum podléhá podle článku 4 směrnice 92/49 výlučné pravomoci domovského členského státu.
- 50 Členskému státu, ve kterém jsou poskytovány služby, nicméně přísluší, aby v rámci výkonu pravomocí, kterými je nadán v nouzových případech, určil, zda určité nedostatky nebo nejistota ohledně bezúhonnosti vedoucích pracovníků dané pojišťovny představují skutečné a bezprostředně hrozící nebezpečí, že dojde k nesrovnalostem na úkor zájmů pojištěných a jiných osob oprávněných k přijetí pojistného plnění, a je-li tomu tak, neprodleně přijal patřičná opatření, jako případně zákaz uzavírat nové smlouvy na území tohoto členského státu.
- 51 Z bodu 3 odůvodnění směrnice 92/49 totiž vyplývá, že jejím cílem je zajistit pojištěníkům přiměřenou ochranu. Takováto ochrana by přitom nemohla být zajištěna, kdyby měl být čl. 40 odst. 6 uvedené směrnice vykládán tak, že vylučuje možnost dotýcného členského státu, ve kterém jsou poskytovány služby, posoudit v nouzové situaci bezprostředně hrozící nebezpečí pro zájmy těchto pojištěníků a neprodleně přijmout opatření k nápravě této situace, aniž by byl povinen přenést na domovský členský stát odpovědnost za to, že podnikne za tímto účelem patřičné kroky.
- 52 Jak bylo konstatováno v bodě 42 tohoto rozsudku, tatáž směrnice však upřednostňuje zásadu dozoru domovského členského státu nad pojišťovnami, a proto opatření, která může v nouzové situaci přijmout členský stát, ve kterém jsou poskytovány služby, jsou pouze zajišťovacími opatřeními. Uplatní se tedy jen po dobu, než příslušné orgány domovského členského státu přijmou rozhodnutí vyvozující důsledky – s ohledem na podmínky pro vydání povolení, zejména podmínku týkající se bezúhonnosti – ze skutkových okolností uplatněných členským státem, ve kterém jsou poskytovány služby, jak to vyžaduje zásada právní jistoty, jež je součástí unijního právního řádu.
- 53 Na položenou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že směrnice 92/49, a konkrétně její čl. 40 odst. 6, musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby orgány dozoru členského státu přijaly vůči poskytovateli přímého pojištění jiného než životního, který vykonává činnost na území tohoto členského státu v rámci volného pohybu služeb, za účelem ochrany zájmů pojištěných a jiných osob oprávněných k přijetí pojistného plnění taková nouzová opatření, jako je zákaz uzavírat nové smlouvy na tomto území, která by byla založena na počátečním nebo následném nedodržení, jež bylo diskrečně posouzeno, takové subjektivní podmínky stanovené pro účely vydání povolení k výkonu pojišťovnictví, jako je podmínka týkající se dobré pověsti. Tato směrnice naproti tomu nebrání tomu, aby tento členský stát v rámci výkonu pravomocí, kterými je v nouzové situaci nadán, určil, zda určité nedostatky či nejistota ohledně bezúhonnosti vedoucích pracovníků dotýčné pojišťovny představují skutečné a bezprostředně hrozící nebezpečí, že dojde k nesrovnalostem na úkor zájmů pojištěných nebo jiných osob oprávněných k přijetí pojistného plnění, a je-li tomu tak, neprodleně přijal patřičná opatření, jako případně zákaz uzavírat nové smlouvy na území tohoto členského státu.

K nákladům řízení

- 54 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Směrnice Rady 92/49/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého pojištění jiného než životního a o změně směrnic 73/239/EHS a 88/357/EHS (třetí směrnice o neživotním pojištění), a konkrétně její čl. 40 odst. 6, musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby orgány dozoru členského státu přijaly vůči poskytovateli přímého pojištění jiného než životního, který vykonává činnost na území tohoto členského státu v rámci volného pohybu služeb, za účelem ochrany zájmů pojištěných a jiných osob oprávněných k přijetí pojistného plnění taková nouzová opatření, jako je zákaz uzavírat nové smlouvy na tomto území, která by byla založena na počátečním nebo následném nedodržení, jež bylo diskrečně posouzeno, takové subjektivní podmínky stanovené pro účely vydání povolení k výkonu pojišťovnictví, jako je podmínka týkající se dobré pověsti. Tato směrnice naproti tomu nebrání tomu, aby tento členský stát v rámci výkonu pravomocí, kterými je v nouzové situaci nadán, určil, zda určité nedostatky či nejistota ohledně bezúhonnosti vedoucích pracovníků dotyčné pojišťovny představují skutečné a bezprostředně hrozící nebezpečí, že dojde k nesrovnalostem na úkor zájmů pojištěných nebo jiných osob oprávněných k přijetí pojistného plnění, a je-li tomu tak, neprodleně přijal patřičná opatření, jako případně zákaz uzavírat nové smlouvy na území tohoto členského státu.

Podpisy.